Serbest Etkinlik Derslerine Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

Hasan AYDEMİR[1], Eyüp BOZKURT[2], Hanifi ŞEKERCİ[3]

Özet

Serbest zaman etkinlikleri bireylerin sosyal ve kişisel bir takım sorumluluklarını yerine getirdikten sonra eğlenmek ve dinlenmek için bir takım faaliyetlerde bulundukları zamanlardır. Bu zaman dilimleri kişinin yaşamının önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bundan dolayı bireylerin bu zamanı doğru ve etkili bir şekilde geçirebilmeleri ve doğru bir yaşam disiplini oluşturabilmeleri için eğitim almaları gerekmektedir. MEB serbest etkinlik dersi ile öğrencilere ilgi alanı oluşturmayı, onların sanatsal, sosyal ve kültürel gelişimlerini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaç fiziksel ve ruhsal yönden sağlıklı toplumlar oluşturabilme adına önemlidir.

Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin Serbest Etkinlik dersine ilişkin görüşlerini belirlemeye çalışılmıştır. Araştırma, tarama modelinde olup, betimsel bir nitelik arz etmektedir. Araştırmanın örneklemi, 2012–2013 öğretim yılında Elazığ ilinde bulunan devlet okullarında görev yapan toplam 455 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Anket formu toplam 2 bölümden oluşmaktadır. Araştırmacılar tarafından ilgili literatür tarandıktan ve uzman görüşü alındıktan sonra iki bölümden oluşan bir anket hazırlanmıştır. Bu anket formunun birinci bölümünde toplam 4 adet demografik veri bulunmaktadır ve bu verilere dayalı olarak görüş maddeleri karşılaştırılmıştır. Anketin ikinci bölümünde ise serbest etkinlik dersine yönelik toplam 16 görüş maddesi bulunmaktadır. Anketin KMO değeri 0,856; Bartlett testi

[1]İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği ABD. Malatya
[2]Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD, Elazığ
[3]Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği ABD, Diyarbakır

2187,121 bulunmuştur. Verilerin analizinde SPSS istatistik paket programından faydalanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verileri çözümlemede "aritmetik ortalama", "yüzde" ve "frekans" kullanılmış; öğretmen görüşlerinin, demografik verilere dayalı değişkenlerden etkilenme derecesi normal dağılım gösteren maddeler için bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizi ile test edilmiş ve LSD sınaması yapılmıştır. Normal dağılım göstermeyen maddeler için ise Levene ve Kruskal Wallis Testleri kullanılmıştır. Sınıf öğretmenleri serbest etkinlik dersinin öğrencilerin sosyal yaşam becerilerini geliştirdiğini, hem eğlendirici hem de öğretici yönünün olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri, okulların fiziksel imkanlarının kısıtlı olması bu dersin daha verimli işlenmesi açısından engel olduğunu ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Serbest zaman, Serbest etkinlik dersi, sınıf öğretmenlerinin görüşleri

The Opinions of the Classroom Teachers Regarding the Free Activity Classes

Abstract

The leisure time activities are the times when individuals carry out some activities to entertain and relax after having fulfilled some social and personal responsibilities. These time periods constitute a significant part of one's life. Therefore, these individuals should be trained in order to spend accurately and effectively this time and to accurately create a life discipline. The Ministry of National Education is aiming at providing areas of interests to the students through the free activity classes and securing their artistic, social and cultural development thereof. This goal is important in order to create healthy communities in physical and mental aspects.

In this study we tried to identify the views of the classroom teachers on the Free Activity classes. The survey is of a screening model and of a descriptive nature. The research sample was composed of total 455 classroom teachers worked in the

state schools in the province of Elazig during the 2012-2013 academic year. The questionnaire consists of totally two sections. A two -part questionnaire was prepared after the researchers have scanned the relevant literature and have taken the experts' opinions. In the first part of this questionnaire there are a total of 4 demographic data, and the opinions items have been compared based on these data. And in the second part of the questionnaire there are a total of 16 opinion items related to the free activity classes. The KMO value of the questionnaire is 0.856; the Bartlett's test was found to as 2187,121. The SPSS statistical software program was utilized in the analysis of the data. The " arithmetic mean ", "percent " and "frequency" were used in the analyzing of the data obtained from the study; the exposure degree of the teachers' opinions to the variables based on the demographic data have been tested by t test and by a one- way analysis of variance of the independent groups for the items of parametric distributions and a LSD test was performed. And as regard to the items which did not indicate a parametric distribution, Levene and Kruskal Wallis tests were used. The classroom teachers have stated that the free activity classes developed the students' skills of social life and they had both entertaining and instructive aspects. The classroom teachers who participated to the survey stated that the limited physical school facilities are an obstacle in terms of having these classes be taught more efficiently.

Keywords: Leisure time, Free activity classes, Opinions of the classroom teachers

Giriş

"Gelişme organizmanın büyüme, olgunlaşma ve öğrenmenin etkileşimiyle sürekli olarak ilerleme kaydeden değişmesidir" (Senemoğlu, 2009: 3). İlkokul öğrencilerinin yaşları düşünüldüğünde fiziksel gelişim bir kat daha fazla önem taşımaktadır. Fiziksel gelişim, bedeni oluşturan tüm organların gelişmesi, boyun uzaması, kilonun artışı, kemiklerin gelişimi, dişlerin çıkması ve değişmesi, kas, beyin ve tüm sistemler (sinir, sindirim, dolaşım, solunum, boşaltım gibi) ve duyu organlarının gelişimidir (Megep,

2007: 3). Eğitim gelişimi besler (Crenshow,1975). İlkokul düzeyindeki çocukların eğitiminde dersleri ilgi çekici ve etkinlikleri eğlenceli hale getirmek için oyunlar öğretmenler tarafından kullanılmaktadır. Oyunlar ile çocukların, bilişsel duyuşsal ve psikomotor gelişimleri ile ifade becerilerinin gelişimi de sağlanmaktadır (Güneş ve Güneş, 2011; Mangır ve Aktaş, 1993). **"**Çocuğun gelişimini desteklemenin en iyi yöntemi ona sağlanan oyun deneyimleridir" (Aksoy ve Çiftçi, 2008: 3). "Aslında oyun faaliyeti biyolojik karakterli olsa bile hemen herkes tarafından yaratılabilecek bir eğlence kaynağı ve boş zamanları değerlendirme unsuru olarak ele alınır" (Başaran, 1992: 13). "Çocukların fiziksel ve motor uygunluk yetenekleri yalnızca spor eğitimcileri ve sağlık personeli için değil, herkes için büyük önem taşımalıdır" (Özer ve Özer, 2000: 220). Bu noktada sınıf öğretmenlerine büyük görevler düşmektedir. Çocuklar için oluşturulacak etkinliklerde onların farklı becerilerini de dikkate alacak faaliyetler düzenlemelidir.

"Serbest zaman bireyin özgürce meşgul olduğu, herhangi bir sınırlandırma olmadan zevk alarak gerçekleştirdiği etkinlik, iş, ödev veya yükümlülüklerdir" (Bozak, Apaydın ve Demirtaş, 2012: 521). Serbest zaman, insan yaşamının her dönemine yerleşmiş, bireysel ve toplumsal gelişmişlik ve yaşam kalitesi gibi birbiriyle bağlantılı konuları içeren bir kavramdır (Arslan, 2011). Serbest zaman kişilerin bulundukları sosyal yapı içerisinde yaşamlarını sürdürebilmek ve daha yüksek bir düzeye ulaştırabilmek için zorunlu olarak yaptıkları göre değerlendirmede serbest oldukları süre olarak tanımlanabilir (Mansuroğlu, 2002). "Serbest zamanlar insanların yaşamının önemli bir kısmını oluşturur. Öğrencilerin yaşam becerilerini geliştirebilmeleri ve kişiliğini olgunlaştıran aktivitelerde bulunabilmeleri için serbest zamanların etkili kullanılmasına ihtiyaç vardır"

(Bektaş ve Dinçer, 2011: 376). Torkildsen (2005) serbest zaman etkinliklerini eğitim öğretim faaliyetlerinde yer alması eğitimin ruhuna ve felsefesine uygun olduğunu ifade etmektedir. "Serbest zaman eğitiminin üç temel fonksiyonel yönü vardır; dinlenme, eğlenme ve gelişim" (Dündar ve Karaca, 2011: 107). Okulun temel işlevi çocukların doğuştan getirdikleri yetenekleri değerlendirip onları topluma yaralı bireyler haline getirmektir (Aslan ve Cansever, 2007: 117). Milli Eğitim Bakanlığı serbest etkinlik dersleri ile öğrencilerin güven ve sorumluluk duygularını geliştirmeyi, onlara ilgi alanı oluşturmayı, sanatsal, sosyal ve kültürel gelişimlerini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaç ile okulun temel işlevi örtüşmektedir. Eğitim programları okul içi etkinliklerle sınırlı kalmamalı, öğrenmenin sağlanabileceği her etkinliği içine almalıdır (Taşpınar, 2005: 4). Çünkü "eğitim süreci, çok boyutludur, süreklidir, yaşam boyu devam eder, yaşantılarla kazanılır" (Ayar, 2009: 7). Serbest etkinlik dersleri ile öğrencileri çevre ile etkileşime geçebilmekte ve okul dışında farklı öğrenme alanları ile etkileşime geçebilmektedir. Böylece çevre ile etkileşime geçen bireylerin davranışlarında kalıcılık sağlanabilmektedir (Kuzgun 2004: 72). "2010-2011 eğitim-öğretim akademik yılından itibaren ilköğretim 1. kademe programına konulan serbest etkinlik dersi ile hem ilköğretimde zorunlu ders yükünü azaltmak hem de öğrencilerin çeşitli sosyal, kültürel, sanatsal ve eğitsel faaliyetlerde bulunarak hayat becerileri kazanmaları, olumlu kişilik ve ahlaki özelliklere sahip olmaları hedeflenmiştir" (Kazu ve Aslan: 2013). Sınıf öğretmenleri serbest etkinlikler dersinde pul, çiçek, yaprak, taş, kelebek vb. koleksiyonları yaptırabilir, öğrencilerine yararlı yazılar toplatabilir. Müzikle uğraştırabilir, spor kollarında çalıştırabilir. Basit araç ve gereçlerle elişleri yaptırabilir. Kitap okutabilir, hikaye, piyes, şiir yazmak resim yaptırabilir (MEB, 1995; Demir, 2004).

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, ilköğretim okullarında uygulanan Serbest Etkinlik dersine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu yönü ile araştırmada tarama modeline uygundur. Tarama modeli geniş gruplar üzerinde yürütülen ve gruptaki bireylerin bir olgu veya olaya ilişkin görüşlerinin, tutumlarının alındığı ve olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır (Karakaya, 2009: 59). Çalışmada araştırmacılar Serbest Etkinlik dersine yönelik olarak sınıf öğretmeni görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Elazığ ilinde bulunan devlet okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmada random/rastgele örneklem türü kullanılmıştır, Ekiz ‘e (2009: 104) göre random /rastgele örneklem türünü diğer örneklem türlerinden ayıran en belirgin özellik, evreni oluşturan elemanların çalışmaya seçilme şansının eşit olmasıdır. Araştırmada random/rastgele örneklem türü, evreni oluşturan elemanların seçme şansını eşitlemek adına kullanılmıştır. Burada verilerde elde edilen bulguların objektifliği sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın örneklemi, 2012–2013 öğretim yılında Elazığ ilinde bulunan devlet okullarında görev yapan toplam 455 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Şahin’e (2009: 127) göre ,05’lik örnekleme hatasına göre 384 kişi evreni temsil etmeye yeterlidir ve seçilen hata payına göre belli bir değerden sonra örneklem büyüklüğünün

arttırılmasına gerek yoktur. Bu anlamda 455 kişilik örneklem grubunun araştırma için yeterli olduğu ifade edilebilir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan anket formuyla elde edilmiştir. Anket formu yerli ve yabancı literatür taranarak hazırlanmış ve anket maddelerinin hazırlanışında uzman görüşleri de dikkate alınmıştır. Anket formu öncelikle 21 maddeden oluşmaktayken yapılan faktör analizi sonucunda anketten 5 beş madde çıkarılmış ve toplam 16 madde ankette yer almıştır. Anket formu toplam 2 bölümden oluşmaktadır. Anket formunun birinci bölümünde toplam 4 adet demografik veri bulunmaktadır ve bu verilere dayalı olarak görüş maddeleri karşılaştırılmıştır. Anketin KMO değeri 0,856; Bartlett testi 2187,121 bulunmuştur. Büyüköztürk'e (2012) göre, KMO'nun .60'dan yüksek olması verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Bu bakımdan anketin KMO değeri faktör analizine uygundur. Yapılan faktör analizi sonucunda anketin 3 alt boyuttan oluştuğu görülmüştür. Bu faktörler "serbest etkinlik dersinin öğrencilere olumlu etkileri", "serbest etkinlik dersinin işlenişi", "serbest etkinlik dersine ilişkin olumsuz düşünceler" dir.

Ölçek güvenirliğini test etmek amacıyla diğer bir deyişle ölçeğin iç tutarlılığını anlayabilmek için, uygulanan güvenirlik hesaplaması sonucunda güvenirlik katsayısı olarak Alpha= .72 olarak bulunmuştur. Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı, ölçeğin test puanları arasındaki iç tutarlılığının bir ölçüsüdür. Bu değerin 0.70 ve üzeri değerde olması test güvenilirliği için yeterli kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2012:171). Ancak soru sayısının az olması durumunda bu sınır .60 kabul edilebilir (Sipahi, Serra Yurtkoru ve Çinko, 2010). Alt boyutlar için yapılan güvenirlik analizi sonucunda "serbest etkinlik dersinin öğrencilere olumlu etkileri" alt boyutunun Cronbach alpha

değeri ,878, "serbest etkinlik dersinin işlenişi" alt boyutunun Cronbach alpha değeri ,723 ve "serbest etkinlik dersine ilişkin olumsuz düşünceler" alt boyutunun Cronbach alpha değeri ,674 olduğu tespit edilmiştir. Cronbach alpha kat sayı değerlerine bakıldığında kullanılan ölçeğin güvenilir olduğu ifade edilebilir. Ankette beşli likert ölçek kullanılmış ve değerlendirme buna dayalı olarak yapılmıştır.

Verilerin analizinde SPSS istatistik paket programından faydalanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verileri çözümlemede "aritmetik ortalama", "yüzde" ve "frekans" kullanılmış; öğretmen görüşlerinin, demografik verilere dayalı değişkenlerden etkilenme derecesi parametrik dağılım gösteren maddeler için bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizi ile test edilmiş ve LSD sınaması yapılmıştır. Parametrik dağılım göstermeyen maddeler için ise Levene ve Kruskal Wallis Testleri kullanılmıştır.

Araştırmada uygulanan likert tipi ölçek, beşli derecelendirmiştir. Ölçeğin her bir maddesine ilişkin yanıtlar eşit ortalamalar esas alınarak;

Hiç Katılmıyorum: 1,00-1,80, Katılmıyorum: 1,81-2,60, Kısmen Katılıyorum: 2,61- 3,40, Katılıyorum: 3,41-4,20, Tamamen Katılıyorum: 4,21-5,00 şeklinde puanlanmıştır.

3. BULGULAR ve YORUMLAR

3.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

3.1.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımı

Araştırmaya katılanların cinsiyet dağılımı Tablo 1' de görülmektedir.

Tablo.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Kadın	210	46,2
Erkek	245	53,8
Toplam	455	100,0

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 210 tanesinin kadın, 245 tanesinin erkek olduğu görülmektedir. kadın öğretmenlerin sayısı araştırmaya katılan öğretmenlerin %46,2 sini, erkek öğretmenlerin sayısı ise araştırmaya katılan öğretmenlerin %53,8 ini oluşturmaktadır.

3.1.2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sınıf Mevcuduna Göre Dağılımı

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sınıf Mevcuduna Göre Dağılımı

Sınıf Mevcudu	N	%
20 ve altı	85	18,7
21-30	198	43,5
31-40	144	31,6
41 ve üzeri	28	6,2
Toplam	455	100,0

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıf mevcutlarının 85 tanesinin 20 ve altı kişiden, 198 tanesinin sınıfının 21-30 kişiden, 144 tanesinin 31-40 kişiden, 28 tanesinin ise 41 ve üzeri kişiden oluştuğu görülmektedir. Sınıf mevcudu 20 ve altı kişi olan öğretmenler araştırmaya katılan öğretmenleri %18,7 sini, sınıf mevcudu 21-30 kişi olan öğretmenler araştırmaya katılan öğretmenleri %43,5 ini, sınıf mevcudu 31-40 kişi olan öğretmenler araştırmaya katılan öğretmenleri %31,6 sını, sınıf mevcudu 41 ve üzeri kişi olan öğretmenler araştırmaya katılan öğretmenleri %6,2 sini oluşturmaktadır.

3.1.3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemine Göre Dağılımı

Tablo.3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemine Göre Dağılımı

Mesleki Kıdem	N	%
1-10 Yıl	59	13,0
11-15 Yıl	138	30,3
16-20 yıl	88	19,3
21 Yıl ve üzeri	170	37,4
Toplam	455	100,0

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 59 tanesinin 1-10 yıl, 138 tanesinin 11-15 yıl, 88 tanesinin 16-20 yıl, 170 tanesinin 21 ve üzeri yıl mesleki kıdeme sahip oldukları tespit edilmiştir. mesleki kıdemi 1-10 yıl olan öğretmenler araştırmaya katılan öğretmenlerin %13 ünü, mesleki kıdemi 11-15 yıl olan öğretmenler araştırmaya katılan öğretmenlerin %30,3 ünü, mesleki kıdemi 16-20 yıl olan öğretmenler araştırmaya katılan öğretmenlerin %19,3 ünü, mesleki kıdemi 21 ve üzeri yıl olan öğretmenler araştırmaya katılan öğretmenlerin %37,4 ünü oluşturmaktadır.

3.1.4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görev Yeri Değişkenine Göre Dağılımı

Tablo.4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görev Yeri Değişkenine Göre Dağılımı

Görev Yeri	N	%
Köy-ilçe merkezi	93	20,4
İl Merkezi	362	79,6
Toplam	455	100,0

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 93 tanesi köy-ilçe merkezinde ve 362 tanesi ise il merkezinde görev yapmaktadırlar. Köy- ilçe merkezinde çalışan öğretmenler araştırmaya katılan öğretmenlerin %20,4 unu, ilde çalışan öğretmenler araştırmaya katılan öğretmenlerin %79,6'sını oluşturmaktadır.

3.2. Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Öğretmenlerin Görüşlerinin Dağılımları

Tablo 5. Öğretmenlerin Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

			Katılma Oranı (%)						
	Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Görüşler	**N**	**TK**	**K**	**KK**	**KM**	**HK**	$\overline{X}$	**ss**
1	Serbest etkinlik dersi öğretmenler üzerindeki evrak yükünü arttırmaktadır.	455	21,4	24,5	25,2	20,8	8,2	3,30	1,24
2	Serbest etkinlik dersi öğrencilerin ders yükünü hafifletmektedir.	455	14,5	**39,8**	25,2	13,2	6,9	3,41	1,10
3	Serbest etkinlikler dersi hem eğlendirici hem de öğretici yönüyle öğrencilerin okulları daha çok sevmesini sağlamaktadır.	455	18,8	**43,7**	26,0	8,2	3,3	3,66	0,98
4	Serbest etkinlik dersinde seçilecek etkinlikler	455	23,3	**48,1**	22,2	5,1	1,3	3,87	0,87

	öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarabilir.								
5	Serbest etkinlik dersi öğrencilerin empati kurma, iletişim, öz güven ve liderlik becerilerini geliştirmektedir.	455	20,3	**47,6**	24,7	6,4	1,1	3,79	0,87
6	Serbest etkinlik dersi saati içinde öğrencilerin sosyal paylaşım içinde bulunmasını sağlamaktadır.	455	18,5	**51,0**	23,0	6,2	1,3	3,79	0,86
7	Serbest etkinlik saatinde öğrencilerin farklı ortamlarda bulunmasını sağlayacak ortamlar sağlamaktayım.	455	10,0	29,6	**40,0**	16,0	4,4	3,24	0,98
8	Serbest etkinlik dersi okuldaki tüm öğretmenler ile işbirliği içinde yürütülmektedir.	455	6,7	22,9	**38,8**	23,5	8,1	2,96	1,02
9	Serbest etkinlik dersi okulun çevre özelliği ve imkanlar göz önüne alınarak planlanmaktadır.	455	16,0	**45,1**	25,1	10,9	2,9	3,60	0,97
10	Okullarda serbest etkinlik dersi hedefler doğrultusunda uygulanabilmektedir.	455	4,9	32,4	**43,9**	14,2	4,7	3,18	0,90
11	Serbest etkinlik dersi uygulamalarında plan ve rapor istenmesi dersi öğretmen açısından zorlaştırmaktadır.	455	30,1	**34,3**	22,5	10,0	3,1	3,78	1,07
12	Okul imkanlarının yeterli olmaması nedeniyle bu ders verimli yürütülmemektedir.	455	16,8	25,8	**33,4**	18,2	5,8	3,29	1,12
13	Serbest etkinlik dersi öğrencilerin yaşları ve kavrama düzeyleri dikkate alınarak planlamaktayım.	455	16,0	**53,0**	24,9	4,5	1,6	3,77	0,82

14	Serbest etkinlik dersi öğrencilerin sosyal yaşam becerilerini geliştirmektedir.	455	18,7	**50,0**	25,6	4,7	1,1	3,80	0,83
15	Sınıf mevcudu fazla olan sınıflarda bu dersin uygulanma aşamasında sorunlar yaşanmaktadır.	455	17,8	**35,7**	30,6	12,8	3,1	3,52	1,02
16	Serbest etkinlik dersi planlaması öğrencilerle beraber yapmaktayım.	455	9,0	30,0	**34,1**	20,4	6,5	3,14	1,05

TK: Tamamen Katılıyorum, K: Katılıyorum, KK: Kısmen Katılıyorum, KM: Katılmıyorum, HK: Hiç Katılmıyorum, MN: Madde No

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin serbest etkinlik dersine ilişkin görüşleri incelendiğinde 4. madde olan "serbest etkinlik dersinde seçilecek etkinlikler öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarabilir." ($\overline{X}$=3,87), 14. madde olan "serbest etkinlik dersi öğrencilerin sosyal yaşam becerilerini geliştirmektedir"($\overline{X}$=3,80), 11. madde olan "serbest etkinlik dersi uygulamalarında plan ve rapor istenmesi dersi öğretmen açısında zorlaştırmaktadır"($\overline{X}$=3,78), 5.madde olan "serbest etkinlik dersi öğrencilerin empati kurma, iletişim, öz güven ve liderlik becerilerini geliştirmektedir" ($\overline{X}$=3,79) ve 3. madde olan "serbest etkinlikler dersi hem eğlendirici hem de öğretici yönüyle öğrencilerin okulları daha çok sevmesini sağlamaktadır"($\overline{X}$=3,66) görüşlerine katılıyorum düzeyinde yanıtladıkları tespit edilmiştir.

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin serbest etkinlik dersine ilişkin genel görüşleri incelendiğinde 16. altıncı madde olan "serbest etkinlik dersi planlaması öğrencilerle beraber yapmaktayım" ($\overline{X}$ =3,14) görüşüne, 10. madde olan okullarda "serbest etkinlik dersi hedefler doğrultusunda uygulanabilmektedir" ($\overline{X}$=3,18) görüşüne, 7. madde olan "serbest etkinlik saatinde öğrencilerin farklı ortamlarda bulunmasını

sağlayacak ortamlar sağlamaktayım" görüşüne ($\overline{X}$=3,24) kısmen katılıyorum düzeyinde yanıtladıkları görülmektedir.

Tablo 5 incelendiğinde "sınıf mevcudu fazla olan sınıflarda bu dersin uygulanma aşamasında sorunlar yaşanmaktadır" görüşüne öğretmenlerin katıldıkları ($\overline{X}$=3,52) görülmektedir. Bu bulgu ile Korkmaz'ın (2006) çalışmasında tespit ettiği bulgu ile örtüşmektedir. Korkmaz (2006) yapmış olduğu çalışmada Türkiye' deki hızlı nüfus artışı ve göçlerden kaynaklanan kalabalık sınıfların yeni programların uygulanmasını zorlaştırdığını tespit etmiştir.

3.3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

3.3.1. Serbest Etkinlik Dersinin Öğrencilere Olumlu Etkilerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi Sonuçları

Tablo 6. Serbest Etkinlik Dersinin Öğrencilere Olumlu Etkilerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi Sonuçları

	Kadın			**Erkek**				
	N	$\overline{X}$	**ss**	**N**	$\overline{X}$	**ss**	**t**	**p**
2	206	3,34	1,05	241	3,48	1,14	-1,307	,192
3	210	3,62	,97	243	3,69	,98	-,820	,413
4	210	3,84	,85	245	3,89	,88	-,622	,534
5	209	3,74	,87	245	3,84	,87	-1,206	,228
6	208	3,74	,85	245	3,83	,86	-1,188	,235
14	208	3,76	,82	242	3,83	,83	-,946	,345

Tablo 6 incelendiğinde serbest etkinlik dersinin öğrencilere olumlu etkilerine yönelik öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre hiçbir maddede farklılaşmadığı görülmektedir (p> ,05).

3.3.2. Serbest Etkinlik Dersinin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Analizi Sonuçları

Tablo 7. Serbest Etkinlik Dersinin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Analizi Sonuçları.

	Kadın			Erkek				
	N	$\overline{X}$	Ss	N	$\overline{X}$	Ss	t	p
7	208	**3,33**	,96	242	3,13	,99	-1,307	**,032**
8	205	2,95	,98	241	2,97	1,06	-,194	,846
9	205	3,65	,96	245	3,56	,98	,979	,328
10	208	3,15	,90	243	3,20	,90	-,601	,548
13	208	**3,86**	,82	241	3,70	,81	2,050	**,041**
16	204	3,03	1,06	242	3,23	1,03	-1,972	**,049**

Tablo 7 incelendiğinde serbest etkinlik dersinin işlenişine yönelik öğretmen görüşlerinin 7, 13 ve 16. maddelerde cinsiyet değişkenine göre farklılaştığı görülmektedir (p<, 05). 7. madde olan "serbest etkinlik saatinde öğrencilerin farklı ortamlarda bulunmasını sağlayacak ortamlar sağlamaktayım" ve 13. madde olan "serbest etkinlik dersi öğrencilerin yaşları ve kavrama düzeyleri dikkate alınarak planlamaktayım" görüşünü kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha fazla benimsediği görülmektedir. Yenilmez ve Bozkurt'un 2006 yılında yapmış olduğu çalışmada kadın öğretmenlerin, farklı zeka türlerine ilişkin görüşlere göre disiplin sorunlarını çözmek istediklerini ve çoklu zeka kuramına ilişkin bilgi alma konusunda daha istekli oldukları görülmektedir. Bu noktadan hareketle kadın öğretmenlerin öğrencileri serbest etkinlik dersinde farklı ortamlarda bulunmaları için eğitim etkinlikleri düzenleme konusunda daha istekli olmaları, Yenilmez ve Bozkurt'un çalışması ile tutarlıdır. 16. madde olan "Serbest etkinlik dersi planlaması öğrencilerle beraber yapmaktayım" görüşüne ise erkek öğretmenlerin daha fazla katıldığı tespit edilmiştir.

3.3.3. Öğretmenlerin Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Olumsuz Düşüncelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

Tablo 8. Öğretmenlerin Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Olumsuz Düşüncelerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

	Kadın			Erkek			t	P
	N	$\overline{X}$	Ss	N	$\overline{X}$	ss		
1	209	**3,47**	1,21	244	3,15	1,25	2,731	**,007**
11	206	3,83	1,05	243	3,73	1,09	1,051	,294
12	209	3,39	1,12	237	3,21	1,11	1,706	,089
15	202	3,52	1,01	243	3,51	1,03	,064	,949

Tablo 8 incelendiğinde serbest etkinlik dersine ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkenine yönelik analizi sonucunda 1. madde olan "serbest etkinlik dersi öğretmenler üzerindeki evrak yükünü arttırmaktadır" görüşünde anlamlı farklılık bulunmaktadır (p<, 05). Bu farklılığın kadınlar ($\overline{X}$=3,47) lehine olduğu görülmektedir. Gündüz 2010 yılında yapmış olduğu çalışmada yönetici ve öğretmenlerin müfettişlere ilişkin olarak "eğitim öğretimden çok, evraklarla ilgilendikleri görüşünde" olduklarını tespit etmiştir. Kadın öğretmenlerin evrak işlerine yönelik olarak serbest etkinlik dersindeki bazı olumsuz görüşlerinin olduğu araştırmada tespit edilmiştir.

3.4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Görüşlerinin Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

3.4.1. Serbest Etkinlik Dersinin Öğrencilere Olumlu Etkilerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 9. Serbest Etkinlik Dersinin Öğrencilere Olumlu Etkilerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Analizi Sonuçları.

	20 ve altı (a)		21-30 (b)		31-40 (c)		41 ve üzeri (d)		Varyans		Fark Olan Gruplar (LSD)
	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	**F**	**P**	
2	3,48	1,16	3,47	1,03	3,35	1,14	3,14	1,14	1,043	,373	-
3	3,78	1,00	3,75	,871	3,51	1,09	3,44	,93	2,575	,053	-
4	3,95	,89	3,92	,77	3,77	,96	3,71	,93	1,484	,218	-
5	3,82	,90	3,86	,78	3,72	,94	3,57	,95	1,443	,230	-
6	3,78	,93	3,88	,78	3,70	,90	3,57	,79	1,889	,131	-
14	3,87	,81	3,86	,80	3,77	,87	3,39	,73	2,865	**,036**	**a-d**

Tablo 9 incelendiğinde serbest etkinlik dersinin öğrencilere olumlu etkilerine yönelik öğretmen görüşlerinin sınıf mevcudu değişkenine analizi sonuçlarında 14. madde olan "serbest etkinlik dersi öğrencilerin sosyal yaşam becerilerini geliştirmektedir" görüşünde anlamlı farklılık görülmektedir ($p<,05$). Bu farklılık sınıf mevcudu 20 ve altı kişi olan öğretmenlerin lehinedir.

3.4.2. Serbest Etkinlik Dersinin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 10. Serbest Etkinlik Dersinin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Analizi Sonuçları.

	20 ve altı (a)		21-30 (b)		31-40 (c)		41 ve üzeri (d)		Varyans		Fark Olan Gruplar (LSD)
	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	**F**	**P**	
7	3,23	1,08	3,33	,93	3,21	,98	2,85	1,00	2,01	,111	-
8	2,86	1,11	3,08	1,00	2,92	,97	2,62	1,11	2,22	,085	-
9	3,63	1,05	3,63	,92	3,58	,92	3,40	1,30	,48	,695	-
10	3,37	,88	3,14	,86	3,20	,90	2,81	1,07	2,98	**,031**	**a-b , a-d**
16	3,19	1,07	3,16	1,03	3,14	1,05	2,85	1,07	,78	,505	

Tablo 10 incelendiğinde serbest etkinlik dersinin işlenişine yönelik öğretmen görüşlerinin sınıf mevcudu değişkenine göre sonuçlarına da 10. madde olan "okullarda serbest etkinlik dersi hedefler doğrultusunda uygulanabilmektedir" maddesinde anlamlı farklılık görülmektedir (p< , 05). Bu farklılık sınıf mevcudu 20 öğrencinin altına olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 31-40 ile 41 ve üzeri olan öğretmenler arasındadır. Bu farklılık sınıf mevcudu 20 ve altında olan öğretmenlerin lehinedir ($\overline{X}$: 3,37). Gün 2013 yılında yapmış olduğu çalışmada serbest ekinlikler dersinde program eksikliğini, planlanan etkinliklerin yapılabilmesi için gerekli fiziki koşulların bulunmamasını ve okullarda materyal ve kaynak eksikliği olduğu sonucunu tespit etmiştir. Sınıf mevcudunun az olması ve bu yönüyle sınıfın fiziki imkanlarının nispeten daha yeterli olması nedeniyle sınıf mevcudu 20 kişinin altında olan öğretmenler bu görüşe daha fazla katılmış olabilir.

3.4.2.1. Serbest Etkinlik Dersinin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Analizinde Parametrik Dağılım Göstermeyen Maddelerin Karşılaştırılması

Tablo 11. Serbest Etkinlik Dersinin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Analizinde Parametrik Dağılım Göstermeyen Maddelere İlişkin Sonuçlar

	Sınıf Mevcudu	N	Sıra ort.	X^2	SD	P
13	1-20	84	233,11	6,818	3	0,78
	21-30	196	237,34			
	31-40	141	286,60			
	41 ve üzeri	28	196,84			

Tablo 11 incelendiğinde parametrik dağılım göstermeyen 13. madde için yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda sınıf mevcudu açısından anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir (p>,05).

3.4.3. Öğretmenlerin Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Olumsuz Düşüncelerinin Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Tablo 12. Öğretmenlerin Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Olumsuz Düşüncelerinin Sınıf Mevcudu Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

	20 ve altı (a)		21-30 (b)		31-40 (c)		41 ve üzeri (d)		Varyans		Fark Olan Gruplar (LSD)
	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	**F**	**P**	
1	3,27	1,22	3,32	1,23	3,18	1,25	3,81	1,27	2,00	,113	-
11	3,75	1,14	3,82	1,07	3,71	1,04	3,89	1,13	,44	,718	-
12	3,85	1,04	3,27	1,10	3,33	1,07	3,85	1,04	3,42	**,017**	**a-d,b-d,c-d**
15	3,40	,99	3,46	1,01	3,58	1,01	4,00	1,17	2,74	**,043**	**a-d, b-d**

Tablo 12 incelendiğinde öğretmenlerin serbest etkinlik dersine ilişkin olumsuz düşüncelerinin sınıf mevcudu değişkenine göre analiz sonuçları incelendiğinde 12. ve 15. maddelerde anlamlı farklılık görülmektedir ($p< ,05$). "Okul imkanlarının yeterli olmaması nedeniyle bu ders verimli yürütülmemektedir" görüşüne ilişkin farklılık diğer gruplara göre sınıf mevcudu 41 ve üzeri olan öğretmenlerin lehinedir. 15 madde olan "sınıf mevcudu fazla olan sınıflarda bu dersin uygulanma aşamasında sorunlar yaşanmaktadır" görüşüne ilişkin farklılık 20 ve altı sınıf mevcuduna sahip ve 20-30 arası öğrenci mevcuduna sahip olan öğretmenler ile 41 ve üzeri öğrenci sayısına ait öğretmenler arasındadır. Bu farklılık 41 ve üzeri mevcuda sahip öğretmenlerin lehinedir ($\overline{X}$:4,00) . Yaman'ın (2009) Türkçe Dersi Öğretim Programının kalabalık sınıflarda uygulanabilme durumunu incelediği çalışmada, kalabalık sınıflarda görev yapan öğretmenlerin zaman problemi nedeniyle öğrencilerle birebir ilgilenemedikleri görülmektedir.

Araştırma bulguları ile çalışmada elde edilen bulgular paralellik göstermektedir.

3.5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Karşılaştırılması

3.5.1. Serbest Etkinlik Dersinin Öğrencilere Olumlu Etkilerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Karşılaştırılması.

Tablo 13. Serbest Etkinlik Dersinin Öğrencilere Olumlu Etkilerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Analizi Sonuçları

	1-10 (a)		11-15 (b)		16-20 (c)		21 ve üzeri (d)		Varyans		Fark Olan Gruplar (LSD)
	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	**F**	**P**	
2	3,37	,99	3,44	1,03	3,58	1,09	3,32	1,19	1,11	,344	-
4	3,77	,87	3,85	,81	4,05	,83	3,81	,92	1,78	,149	
5	3,74	,84	3,66	,82	4,01	,85	3,80	,91	2,92	**,033**	**c-d**
6	3,81	,86	3,73	,83	3,95	,81	3,74	,89	1,40	,242	
14	3,81	,82	3,78	,85	3,90	,79	3,76	,84	,57	,632	

Tablo 13 incelendiğinde serbest etkinlik dersinin öğrencilere olumlu etkilerine yönelik öğretmen görüşlerinin sınıf mevcudu değişkenine analizi sonuçlarında 5. madde de anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p< ,05$). 5. madde olan "serbest etkinlik dersi öğrencilerin empati kurma, iletişim, öz güven ve liderlik becerilerini geliştirmektedir" maddesine ilişkin anlamlı farklılık 16-20 yıllık mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 21 ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler arasındadır ve 16-20 yıllık mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin lehindedir ($\overline{X}$:4,01). Yılmaz'ın 2001 yılında yapmış olduğu araştırmada okulun başlıca işlevleri arasında öğrencilerin diğer arkadaşlarıyla işbirliği içinde çalışma, iletişim becerileri, karar verme

ve problem çözme becerileri, liderlik yeteneği, 'başkalarına güvenme ve uzlaşma becerileri okulun kazandıracağı başlıca beceriler olarak ifade edilmektedir. Araştırmada öğretmenlerin genel olarak bu maddeye katılıyorum düzeyinde yanıt vermeleri ile Yılmaz'ın çalışmasında ifade ettikleri arasında tutarlılık olduğu ifade edilebilir.

3.5.1.1. Serbest Etkinlik Dersinin Öğrencilere Olumlu Etkilerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Analizinde Parametrik Dağılım Göstermeyen Maddelere İlişkin Sonuçlar

Tablo 14. Serbest Etkinlik Dersinin Öğrencilere Olumlu Etkilerine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Analizinde Parametrik Dağılım Göstermeyen Maddelere İlişkin Sonuçlar

Mesleki Kıdem	N	Sıra ort.	X^2	SD	p
1-10	59	224,45	4,15	4	0, 385
11-15	136	230,18			
16-20	88	246,31			
21 ve üzeri	170	219,36			

Tablo 14 incelendiğinde serbest etkinlik dersinin öğrencilere olumlu etkilerine yönelik öğretmen görüşlerinin mesleki kıdem değişkenine göre analizinde parametrik dağılım göstermeyen 3. madde için yapılan Kruskal Wallistesti sonucunda gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

3.5.2. Serbest Etkinlik Dersinin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Karşılaştırılması.

Tablo 15. Serbest Etkinlik Dersinin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Analizi Sonuçları

	1-10 (a)		11-15 (b)		16-20 (c)		21 ve üzeri (d)		Varyans		Fark Olan Gruplar (LSD)
	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	**F**	**p**	
7	3,06	1,02	3,08	1,06	3,30	,92	3,40	,91	3,50	**,015**	**a-d**
9	3,60	,93	3,61	,99	3,61	,90	3,56	1,01	,22	,876	
10	3,20	,78	3,30	,80	3,11	,95	3,12	,98	1,22	,299	
14	3,88	,69	3,75	,88	3,82	,83	3,72	,80	,70	,549	
16	2,74	,94	2,96	1,09	3,21	1,02	3,38	1,00	7,45	**,000**	**a-c,a-d, b-d**

Tablo 15 incelendiğinde serbest etkinlik dersinin işlenişine yönelik öğretmen görüşlerinin sınıf mevcudu değişkenine göre sonuçlarında 7. ve 16. maddelerde anlamlı farklılıklar vardır. 7. madde olan "serbest etkinlik saatinde öğrencilerin farklı ortamlarda bulunmasını sağlayacak ortamlar sağlamaktayım" maddesine ilişkin farklılık 1-10 yıllık mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerle 21 ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler arasındadır ve farklılık 21 ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin lehinedir (p<, 05: $\overline{X}$:3,40). 20. 16. madde olan "serbest etkinlik dersi planlaması öğrencilerle beraber yapmaktayım" maddesine ilişkin olarak 1-10 yıl mesleki kıdem sahip olan öğretmenler ile 16-20 ve 21 ve üzeri yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 11-15 ile 21 ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler arasındadır. Bu farklılıklar 16-20 yıl ve 21 ve üzeri yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin lehinedir ($\overline{X}$: 3,38). Genç'in 2005 yılında yaptığı çalışmada 21 yıl ve üzeri mesleki kıdemi olan

öğretmenlerin, ilköğretimde öğrencilere kazandırılması gereken sosyal becerilerin gerçekleşme düzeyine ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu görülmektedir ve araştırmacı bu durumun sebebinin de tecrübeyle alakalı olduğunu ifade etmiştir. Bu bulgu ile araştırma bulgusu tutarlıdır.

3.5.2.1. Serbest Etkinlik Dersinin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Karşılaştırılmasında Parametrik Dağılım Göstermeyen Maddelere İlişkin Sonuçlar.

Tablo 16. Serbest Etkinlik Dersinin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Analizinde Parametrik Dağılım Göstermeyen Maddelere İlişkin Sonuçlar

Mesleki Kıdem	N	Sıra ort.	X^2	SD	p
1-10	59	234,75	7,103	4	0,131
11-15	136	209,46			
16-20	87	221,07			
21 ve üzeri	164	240,12			

Tablo 16 incelendiğinde serbest etkinlik dersinin öğrencilere olumlu etkilerine yönelik öğretmen görüşlerinin mesleki kıdem değişkenine göre analizinde parametrik dağılım göstermeyen 8. madde için yapılan Kruskal Wallistesti sonucunda gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

3.5.3. Öğretmenlerin Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Olumsuz Düşüncelerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Karşılaştırılması.

Tablo 17. Öğretmenlerin Serbest Etkinlik Dersine İlişkin Olumsuz Düşüncelerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Analiz Sonuçları

	1-10 (a)		11-15 (b)		16-20 (c)		21 ve üzeri (d)		Varyans		Fark Olan Gruplar (LSD)
	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	$\overline{X}$	**S**	**F**	**p**	
1	3,39	1,15	3,37	1,19	3,27	1,31	3,22	1,28	,52	,662	-
11	3,56	1,09	3,95	1,01	3,75	1,05	3,72	1,12	2,12	,097	-
12	3,40	1,09	3,39	1,12	3,12	1,22	3,26	1,06	1,22	,300	-
15	3,60	1,02	3,41	,972	3,42	1,16	3,63	,98	1,56	,198	-

Tablo 17 incelendiğinde öğretmenlerin serbest etkinlik dersine ilişkin olumsuz düşüncelerinin mesleki kıdem değişkenine göre analiz sonuçları incelendiğinde gruplar arasında hiçbir maddede anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. (p>, 05).

4. Sonuç ve Öneriler

4.1. Sonuç

Araştırmanın sonucunda araştırmaya katılan öğretmenlerin "serbest etkinlik dersinde seçilecek etkinlikler öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarabilir", "serbest etkinlik dersi öğrencilerin sosyal yaşam becerilerini geliştirmektedir", "serbest etkinlik dersi uygulamalarında plan ve rapor istenmesi dersi öğretmen açısında zorlaştırmaktadır", serbest etkinlik dersi öğrencilerin empati kurma, iletişim, öz güven ve liderlik becerilerini geliştirmektedir", "serbest etkinlikler dersi hem eğlendirici hem de öğretici yönüyle öğrencilerin okulları daha çok sevmesini sağlamaktadır görüşlerine katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin serbest etkinlik dersine ilişkin genel görüşleri incelendiğinde "serbest etkinlik dersi planlaması öğrencilerle beraber yapmaktayım" görüşüne, "okullarda serbest etkinlik dersi hedefler doğrultusunda uygulanabilmektedir" görüşüne, yedinci madde olan "serbest etkinlik saatinde öğrencilerin farklı ortamlarda bulunmasını sağlayacak ortamlar sağlamaktayım" görüşüne kısmen katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

"Serbest etkinlik saatinde öğrencilerin farklı ortamlarda bulunmasını sağlayacak ortamlar sağlamaktayım" ve "serbest etkinlik dersi öğrencilerin yaşları ve kavrama düzeyleri dikkate alınarak planlamaktayım" görüşlerini kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha fazla benimsediği tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan kadın öğretmenlerin "serbest etkinlik dersi öğretmenler üzerindeki evrak yükünü arttırmaktadır" görüşünü erkek öğretmenlere göre daha fazla benimsemiş olduğu tespit edilmiştir.

"Serbest etkinlik dersi planlaması öğrencilerle beraber yapmaktayım" görüşüne erkek öğretmenlerin daha fazla katıldığı tespit edilmiştir.

"Serbest etkinlik dersi öğrencilerin sosyal yaşam becerilerini geliştirmektedir" görüşünü sınıf mevcudu 20 ve altı kişi olan öğretmenlerin sınıf mevcudu 41 ve üzeri olan öğretmenlere göre daha fazla benimsemişlerdir.

"Okullarda serbest etkinlik dersi hedefler doğrultusunda uygulanabilmektedir" görüşünü sınıf mevcudu 20 öğrencinin altına olan öğretmenler ile sınıf mevcudu 31-40 ile 41 ve üzeri olan öğretmenlere göre daha fazla benimsemişlerdir.

"Okul imkanlarının yeterli olmaması nedeniyle bu ders verimli yürütülmemektedir" görüşünü ve "sınıf mevcudu fazla olan sınıflarda bu

dersin uygulanma aşamasında sorunlar yaşanmaktadır "görüşünü sınıf mevcudu 41 ve üzeri olan öğretmenlerin sınıf mevcudu daha az olan öğretmenlere göre daha fazla benimsediği tespit edilmiştir.

"Serbest etkinlik dersi öğrencilerin empati kurma, iletişim, öz güven ve liderlik becerilerini geliştirmektedir" görüşünü 16-20 yıllık mesleki kıdeme sahip öğretmenler, 21 ve mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlere göre daha fazla benimsemiştir.

"Serbest etkinlik saatinde öğrencilerin farklı ortamlarda bulunmasını sağlayacak ortamlar sağlamaktayım" görüşünü 21 ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler,1-10 yıllık mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlere göre daha fazla benimsemiştir. "serbest etkinlik dersi planlaması öğrencilerle beraber yapmaktayım" görüşünü 16-20 yıl ve 21 ve üzeri yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin, 1-10 yıl mesleki kıdem sahip olan öğretmenlere göre daha fazla benimsemiştir.

4.2. Öneriler

Serbest etkinlik dersinin verimli ve etkili bir şekilde yürütebilmede okulun ve sınıfın fiziksel imkanları arttırabilir.

Serbest etkinlik dersinin hedeflere uygun yürütülebilmesi için sınıf mevcutlarının daha makul bir sayıya çekilebilmesi bu dersin verimliliğini arttırabilir.

Araştırmacılar öğretmenlerin serbest etkinlikler derslerinde hangi etkinliklere yer verdiklerini araştırabilir.

Araştırmacılar serbest etkinlik derslerinin verimini arttırabilme açısından etkinlikler ortaya koyabilir.

Araştırmacılar serbest etkinlik derslerinde öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirici etkinlikler ortaya koyabilir.

Kaynakça

AKSOY, B.A.ve ÇİFTÇİ, H.D.(2008). Erken Çocukluk Döneminde Gelişimi Destekleyen Oyunlar. Pegem Yayıncılık, Ankara.

ARSLAN, S. (2011). Serbest Zaman Kullanımı: Sıradan Serbest Zaman Etkinlikleri ve Sistemli Serbest Zaman Etkinlikleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *13*(2).

ASLAN, N., & CANSEVER, B. A. (2007). Okuldaki Sosyal Etkinliklere Katılımda Ebeveyn-Çocuk Etkileşimi (Kültürlerarası Bir Karşılaştırma). *Ege Eğitim Dergisi (8)*, *1*, 113-130.

AYAR, T. (2009) Öğretme-Öğrenme Sürecinde Geribildirim: Dördüncü ve Beşinci Sınıf Öğretmen ve Öğrencilerinin Görüşlerine Göre Sınıfta Geribildirim Kullanımının Değerlendirilmesi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Adana.

BAŞARAN, M. (1992).Oyunlarla Spora Hazırlık. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.

BOZAK, A., APAYDIN, Ç., & DEMİRTAŞ, H. (2012). The Evaluation of the Views of Supervisors, Administrators, and Teachers on the Effectiveness of Leisure Activities Lessons. *Elementary Education Online*, *11*(2), 520-529.

BEKTAŞ, M. ve DİNCER, Ş. (2011). *Serbest etkinlik dersine ilişkin ilköğretim sınıf öğretmenlerinin görüşleri*. 10. Sınıf Oğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (5-8 Mayıs 2011), Sivas: Cumhuriyet Universitesi.

BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. (17.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

CRENSHOW, W. J. (1975).Leisure and Quality of Life. Proceedings of First National Leisure Education Conference,Florida State Uni., Tallahassee.

DEMİR, K (2004). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Öğrencilerin İlgi Ve Yeteneklerinin Geliştirmesi İle İlgili Düşünceleri. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,Malatya https://pegem.net/dosyalar/dokuman/78003223.pdf

DÜNDAR, H. ve KARACA, E.T. (2011). İlköğretim Okullarında Serbest Etkinlikler Dersinin Değerlendirilmesi. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt-Sayı: 13-2

EKİZ, D. (2009) bilimsel Araştırma Yöntemleri. Anı Yayıncılık. Ankara. 2. Baskı.

GENÇ, S. Z. (2005). İlköğretimde Sosyal Becerilerin Gerçekleşme Düzeyinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt:13. No:1 .41-54

GÜN, S. E. (2013). Serbest Etkinlik Uygulamalarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. Middle Eastern & African Journal of Educational Research, Issue 3

GÜNDÜZ, Y. (2010). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin ilköğretim Müfettişlerine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,Cilt 11,Sayı 2,Ağustos 2010,Sayfa 1-23

GÜNEŞ, M. ve GÜNEŞ, H.(2011). Çocuk Oyunları. Anı Yayıncılık, ANKARA

KALEM, S., & FER, S. (2003). Aktif Öğrenme Modeliyle Oluşturulan Öğrenme Ortamının Öğrenme, Öğretme ve İletişim Sürecine Etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, *3*(2), 433-461.

KARAKAYA. İ (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Abdurrahman TANRIÖĞEN (Ed.) Bilimsel Araştırma Yöntemleri içinde. Anı Yayınları. Ankara.

KAZU, H., ve ASLAN, S. (2013) Serbest Etkinlik Dersinin Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi (Elazığ İli Örneği). *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 34 (Temmuz 2013/II), ss. 133-145*

KORKMAZ, İ. (2006). Yeni ilköğretim birinci sınıf programının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16, 419-431.

KUZGUN, Y. (2004). İlgiler, Eğitimde Bireysel Farklılıklar İçinde Edt. Yıldız Kuzgun ve Deniz Deryakulu, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

MANGIR, M., & AKTAŞ, Y. (1993). Çocuğun gelişiminde oyunun önemi. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, *26*(16), 14-19.

MANSUROĞLU, S (2002). Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Özellikleri Ve Dış Mekan Rekreasyon Eğilimlerinin Belirlenmesi. Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi,15(2),53-62

M.E.B. (1995). Ortaokul Programı (İlköğretim II. Kademe). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

MEGEP (2007). Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Fiziksel Gelişim. http://Hbogm.Meb.Gov.Tr/Modulerprogramlar/Kursprogramlari/Cocukgelisim/Moduller/Fizikselgelisim.pdf

ÖZER, D.S. VE ÖZER, M.K.(2000). Çocuklarda Motor Gelişim. Kazancı Kitap A.Ş.

İstanbul

SENEMOĞLU, N. (2004). Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya, Pegem Akademi. 16.. *Baskı, Ankara*.

SİPAHİ, B., YURTKORU, E. S., & ÇİNKO, M. (2010). Sosyal bilimlerde SPSS'le veri analizi. 3. Baskı, Beta Basım Yayım, İstanbul.

ŞAHİN, B. (2009). Metedoloji. İçinde: Abdurrahman TANRIÖĞEN (Ed.) Bilimsel Araştırma Yöntemleri içinde. Anı Yayınları. Ankara.

TAŞPINAR, M. (2005). Kuramdan Uygulamaya Öğretim Yöntemleri. Üniversite Kitabevi, Elazığ.

TORKİLDSEN, G. (2005) Leisure and Recreation Management (5th Edition). Routledge, NY.

ÜSTÜNER, M., DEMİRTAŞ, H., CÖMERT, M., & ÖZER, N. (2009). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Algıları Secondary School Teachers' Self-Efficacy Beliefs. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-16

YAMAN, H. (2009). İlköğretim Türkçe Dersi Programı'nın Kalabalık Sınıflarda Uygulanabilirliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, *9*(1), 329-359.

YENİLMEZ, K., & BOZKURT, E. (2006). Matematik Eğitiminde Çoklu Zekâ Kuramına Yönelik Öğretmen Düşünceleri. http://efd.mehmetakif.edu.tr/arsiv/Aralik2006/sayi12/90-103.pdf

YILMAZ, A. (2001). Sınıf İçi Öğrenci-Öğrenci Etkileşiminin Öğrenme ve Sosyal Gelişim Üzerindeki Etkileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, *7*(1), 147-158.

EXTENDED ABSTRACT

Free time activities are times when individuals have some sort of activities for fun and relaxing after they fulfill their social and personal responsibilities. These time periods constitute a significant portion of a person's life. Therefore, individuals need to be trained in order to spend this time accurately and effectively and to create a true life discipline. The Ministry of National Education is aiming at constituting an area of interest in students through free activities classes, and ensuring an artistic, social and cultural development in them. This objective is important in order to create physically and mentally healthy communities.

This study was carried out in order to determine the opinions of the teachers on the Free Activities classes, implemented in primary schools. The research is in accordance with the screening model with regard to this aspect. Researchers tried to determine the views of classroom teachers regarding the Free Activities in this study.

The population of the research consisted of classroom teachers working in the state schools in province Elazig. In the research was used random sampling. The type of random sampling was used in the research in order to equalize the chance of choosing the elements that constitute the population. Here we tried to ensure the objectivity of the findings obtained from the data. The sampling of the research was consisted of total 455 teachers working in public schools in province Elazig during the academic year of 2012-2013. The data were obtained by a questionnaire prepared by the researchers. The questionnaire was prepared by scanning the local and the foreign literature and the expert opinions were taken into consideration in the preparation of the questionnaire items. While the questionnaire was primarily consisted of 21-items, 5 items have been extracted from it as a result of the factor analysis and a total of 16 items were included in the survey. The questionnaire consists of totally 2 sections. In the first part of the questionnaire there are totally 4 pieces of demographic data and the item opinions have been compared taking these

data as a basis. The KMO value of the questionnaire is 0.856; the Bartlett's test was found to be 2187,121. According to Büyüköztürk (2012), having the KMO greater than .60, suggests that the data are suitable for factor analysis. In this regard, the KMO value of the questionnaire is suitable for the factor analysis. As a result of the conducted factor analysis, it was seen that the questionnaire consisted of three sub-dimensions. These factors include "the positive effects of free activities for students of the course", "teaching of the free activities course", " negative thoughts concerning the course of free activities ".

In order to test the reliability of the scale., in other words, to understand the internal consistency of the scale, the reliability coefficient was found Alpha= .72 as the result of the reliability calculations. The Cronbach alpha reliability coefficient is a measure of the internal consistency between the test points of the scale. Having 0.70 and above of this value, is considered sufficient for the test reliability. In case the number of questions is lesser, this limit can be accepted as .60. As the result of the reliability analysis conducted for the sub-dimensions, it was determined that the Cronbach alpha value of the sub-dimension " the positive effects of free activity course on students" was ,878, the Cronbach alpha value of the sub-dimension "teaching of the free event course" was ,723, and the Cronbach alpha value of the sub-dimension “"negative thoughts regarding the free activity courses" was ,674. Considering the number values of Cronbach alpha, it can be said that the scale used is reliable. Five-point scale was used in the research and the evaluation was conducted based on it.

SPSS statistical software package was utilized in the analysis of the data. "Arithmetic mean", "percent" and "frequency" were used in the analyses of the data obtained from the study; views of the teachers, the degree of influence from the variables based on demographic data have been tested on the independent groups by t-test and one-way analysis of variance with regard to the items indicating parametric distribution and an LSD test was performed. For the items that did not indicate parametric distribution were used Levene and Kruskal-Wallis tests.

As a conclusion of the research, the respondent teachers agreed with the opinions that "the activities to be selected in the course of free activity, might reveal the students' abilities", "the free activity classes are developing the students' skills of social life", "requiring plans and reports in the implementation of the free activity classes, makes difficult the classes for the teachers", "the free activity classes are developing the students' empathy, communication, self-confidence and leadership skills", " the free activity classes ensure the students love the school more both with their entertaining and instructive aspects."

When the general opinions of the respondent teachers about the free activity classes are being analyzed, it was concluded that they partly agreed with the views that "I'm planning the free activity classes with the students", "the free activity classes in the schools are being applied in accordance with the goals", and with the seventh item that "I provide different environments where students will take part during the free activity time".